

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Inkoop- en Aanbestedingsbeleid Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2016

Auteur
J. Arends

Registratienummer
16.70226

Datum
15 december 2016

Versie
1.1

Status
Definitief

Afdeling
VHIJG

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Definities	5
2. Doelstellingen	6
3. Juridische uitgangspunten	7
3.1 Algemeen juridisch kader	7
3.2 Uniforme documenten	7
3.3 Algemene beginselen bij Inkoop	8
3.4 Grensoverschrijdend belang	8
3.5 Waardebepaling van een opdracht	9
3.6 Mandaat en volmacht	9
3.7 Samenwerken bij aanbestedingen	9
3.8 Sociale en andere specifieke diensten	9
3.9 Afwijkingsbevoegdheid	10
3.10 Toetsing	10
3.11 Geschillenregeling	11
3.12 Klachtenregeling Aanbesteden	11
3.13 Aanpassen beleid	11
4. Ethische en ideële uitgangspunten	12
4.1 Integriteit	12
4.2 Maatschappelijk Verantwoord Inkopen	13
5. Economische uitgangspunten	15
5.1 Product- en/of Marktanalyse	15
5.2 Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie	15
5.3 Lokale economie en MKB	15
5.4 Samenwerken	16
5.5 Eerlijke mededinging en commerciële belangen	16

6. Inkoopprocedure	17
6.1 Bepalen van de inkoopprocedure	17
6.1.1 Shortlistmethode	18
6.1.2 Vergoeding inschrijvingskosten	18
6.1.3 Eigen Initiatief	18
6.2 Aanbestedingsreglementen	18
6.3 Raming en financiële budget	18
6.4 Dossiervorming	18
7. Organisatorische uitgangspunten	20
7.1 Inkoopproces	20
7.2 Inkoop in de organisatie	21
7.3 Verantwoordelijken	21
7.4 Contractbeheer	22
7.5 Leveranciersmanagement en Past Performance	22

Inleiding

HHNK spant zich continu in voor een (verdere) professionalisering van de Inkoop- en aanbestedingspraktijk.

In dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid wordt het Inkoopproces inzichtelijk en transparant gemaakt door de doelstellingen, uitgangspunten en kaders te schetsen waarbinnen Inkoop bij HHNK plaatsvindt. Daarnaast dient dit beleid te worden gezien als toetsingskader¹. Aangezien Inkoop plaatsvindt in een dynamische omgeving, dient HHNK continu bezig te zijn met het verbeteren van de Inkoopprocessen. Dit beleid draagt bij aan het realiseren van de doelen van het algemeen beleid van HHNK.

Bij het inkopen van Werken, Leveringen of Diensten gaat HHNK uit van:

1. Centrale doelstellingen (hoofdstuk 2);
2. Juridische uitgangspunten: hoe gaat HHNK om met de relevante regelgeving? (hoofdstuk 3);
3. Ethische en ideële uitgangspunten: hoe gaat HHNK om met integriteit, de maatschappij en het milieu in haar Inkoopproces? (hoofdstuk 4);
4. Economische uitgangspunten: hoe gaat HHNK om met de markt en leveranciers? (hoofdstuk 5);
5. Inkoopprocedure: hoe bepaalt HHNK welke inkoopprocedure er wordt gevolgd? (hoofdstuk 6);
6. Organisatorische uitgangspunten: hoe koopt HHNK in? (hoofdstuk 7).

Inkooppakketstrategieën

Aanvullend op dit beleid is het mogelijk dat HHNK alleen of in samenwerking met andere waterschappen / aanbestedende diensten, per inkooppakket of een samenstel van inkooppakketten, beleid opstelt.

HHNKompas Inkoop

In het HHNKompas Inkoop (de opvolger van de Werkwijzer Inkoop) zullen de HHNK uitvoeringsregels (processen en handelingen) ten aanzien van de inkoop van werken, diensten en leveringen worden uitgewerkt. Op deze wijze wordt een scheiding aangebracht tussen beleid (wat) en uitvoering (hoe). De scheidslijnen tussen beide is niet altijd even strikt te maken en er kan enige overlap bestaan.

¹ Dit beleid vervangt het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2013, Corsanummer 13.6863 van 9 april 2013.

1. Definities

In dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid wordt verstaan onder:

Concessieopdracht	Een concessieopdracht voor diensten of een concessieopdracht voor werken als bedoeld in artikel 1.1 gewijzigde Aanbestedingswet 2012
Contractant	De in de overeenkomst genoemde wederpartij van HHNK
Diensten	Overheidsopdracht voor diensten als bedoeld in artikel 1.1 gewijzigde Aanbestedingswet 2012
Eigen Initiatief	Een concreet zakelijk voorstel, ontwikkeld door een private partij, voor de oplossing van een bij HHNK bestaand probleem, waar HHNK niet zelf om heeft gevraagd, en welk voorstel voor HHNK meerwaarde biedt
Inkoop	Rechtshandelingen van HHNK gericht op de verwerving van Werken, Leveringen of Diensten en die een of meerdere facturen van een Ondernemer met betrekking tot bedoelde Werken, Leveringen of Diensten tot gevolg hebben
Inschrijver(s)	Een ondernemer die een inschrijving heeft ingediend
Leveringen	Overheidsopdracht voor leveringen als bedoeld in artikel 1.1 gewijzigde Aanbestedingswet 2012
Offerte	Een aanbod in de zin van het Burgerlijk Wetboek
Offerteaanvraag	Een enkelvoudige of meervoudige aanvraag van HHNK voor te verrichten prestaties of een (Europese) aanbesteding conform de gewijzigde Aanbestedingswet 2012 en de Europese aanbestedingsrichtlijnen 2014/24/EU
Ondernemer(s)	Een <i>'aannemer'</i> , een <i>'leverancier'</i> of een <i>'dienstverlener'</i>
Overheidsopdracht	Een overheidsopdracht voor werken, een overheidsopdracht voor leveringen, een overheidsopdracht voor diensten of een raamovereenkomst als bedoeld in artikel 1.1 gewijzigde Aanbestedingswet 2012
Sociale en andere specifieke diensten	Diensten als bedoeld in bijlage XIV van richtlijn 2014/24/EU
HHNK	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Werken	Overheidsopdracht voor werken als bedoeld in artikel 1.1 gewijzigde Aanbestedingswet 2012

2. Doelstellingen

HHNK wil met dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid de volgende doelstellingen realiseren:

a. Rechtmatig en doelmatig inkopen zodat gemeenschapsgelden op controleerbare en verantwoorde wijze worden aangewend en besteed

HHNK leeft daartoe bestaande wet- en regelgeving en de bepalingen van het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid na. Daarnaast koopt HHNK efficiënt en effectief in. De inspanningen en uitgaven dienen daadwerkelijk bij te dragen aan de realisatie van het beoogde doel. De kosten staan in redelijke verhouding tot de opbrengsten en het beheersen en verlagen van de middelen staan centraal. HHNK houdt daarbij in het oog dat er voldoende toegang is voor Ondernemers (binnen het beheersgebied) tot opdrachten van HHNK.

b. Een integere, betrouwbare, zakelijke en dus professionele inkoper en opdrachtgever zijn

Professionaliteit houdt in dat op bewuste en zakelijke wijze wordt omgegaan met Inkoop. Continu wordt geïnvesteerd in inhoudelijke kennis over de in te kopen Werken, Leveringen en Diensten, de marktomstandigheden en de relevante wet- en regelgeving. Het streven naar professioneel opdrachtgeverschap komt tot uitdrukking in een betrokkenheid bij de inkoopambitie, slagvaardige besluitvorming, adequaat risicomanagement, vertrouwen in de Contractant en in wederzijds respect tussen HHNK en de Contractant. HHNK spant zich in om alle inlichtingen en gegevens te verstrekken aan de Ondernemer voor zover die nodig zijn in het kader van het inkoopproces.

c. Inkopen tegen de meest optimale (integrale) prijs - kwaliteit verhouding

Bij het inkopen van Werken, Leveringen en Diensten kan HHNK ook interne en andere (externe) kosten betrekken in de afweging. Ook de kwaliteit van de te verwerven Werken, Leveringen en Diensten speelt een belangrijke rol.

d. Verlagen van de administratieve lasten voor zowel zichzelf als voor Ondernemers

Zowel HHNK als Ondernemers verrichten vele administratieve handelingen tijdens het Inkoopproces. HHNK verlicht deze lasten door bijvoorbeeld proportionele eisen en criteria te stellen en door een efficiënt Inkoopproces uit te voeren. HHNK streeft er naar het Inkoopproces volledig digitaal te laten verlopen. Naast de procedureverlichting zorgt dit ook voor rechtmatigheidsborging.

e. Een continue positieve bijdrage leveren aan het goed presteren van HHNK

Inkoop dient ondersteunend te zijn aan de doelstellingen van de organisatie van HHNK, daar direct en voortdurend aan bij te dragen. De concrete doelstellingen van Inkoop zijn daarbij steeds afgeleid van de doelstellingen van HHNK.

Om deze doelstellingen te realiseren zijn juridische, ethische en ideële, economische en organisatorische uitgangspunten vastgelegd in dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid. Deze uitgangspunten zijn in de volgende hoofdstukken uitgewerkt.

3. Juridische uitgangspunten

3.1 Algemeen juridisch kader

HHNK leeft de relevante wet- en regelgeving na. Uitzonderingen op (Europese) wet- en regelgeving worden door HHNK restrictief toegepast. De voor dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid meest relevante wet- en regelgeving volgt uit:

- **Europese wet- en regelgeving:** wet- en regelgeving op het gebied van aanbesteden is afkomstig van de Europese Unie. De Europese Richtlijnen 2014/24/EU ('Aanbestedingsrichtlijnen') en Richtlijn 2007/66/EG ('Rechtsbescherming richtlijn') vormen momenteel de belangrijkste basis.
- **(Herziene) Aanbestedingswet 2012 en het Aanbestedingsbesluit (AMvB):** dit nieuwe wettelijk kader implementeert de 'Aanbestedingsrichtlijnen'. Deze wet biedt één kader voor Overheidsopdrachten boven en onder de (Europese) drempelwaarden en rechtsbescherming bij (Europese) aanbestedingen.
- **Gids proportionaliteit:** In de Aanbestedingswet 2012 is proportionaliteit als beginsel geïntroduceerd. Dit beginsel is uitgewerkt in de Gids Proportionaliteit en heeft een directe relatie met de voorgenomen opdracht, de keuze voor een aanbestedingsprocedure en de contractvorm met inkoopvoorwaarden. De Gids Proportionaliteit geeft door middel van voorschriften een uitleg aan de bedoeling van de wetsartikelen, onder het motto: toepassen of gemotiveerd afwijken.
- **Burgerlijk Wetboek:** het wettelijk kader voor overeenkomsten.
- **Mededingingswet:** Het opereren van marktpartijen wordt onder andere gereguleerd door de Mededingingswet. Bij aanbestedingen is het niet toegestaan dat Inschrijvers door concurrentievervalsing een opdracht gegund krijgen.

3.2 Uniforme documenten²

HHNK hanteert uniforme documenten, tenzij een concreet geval dit niet toelaat. Uniformiteit in de uitvoering draagt eraan bij dat Ondernemers weten waar ze aan toe zijn en landelijk gezien zo min mogelijk met verschillende procedureregelingen worden geconfronteerd. HHNK past bij betreffende Inkopen in ieder geval toe:

- Het Uniform Europees Aanbestedingsdocument (UEA);
- Aanbestedingsreglement werken 2016 ('ARW 2016');
- Klachtenafhandeling bij aanbesteden:
Advies klachtenafhandeling, deel I, Ministerie van Economische Zaken, maart 2013;
- Algemene Waterschap Inkoopvoorwaarden versie 2016: AWIV, AWVODI, AWBIT;
- Uniform administratieve voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 ('UAV 2012') en de UAV-GC 2005;

² HHNK hanteert altijd de meest recente versie van genoemde documenten.

- Marktvisie "De Waterschappen als Publieke Opdrachtgever" met daarin integraal opgenomen de Gedragscode Publiek Opdrachtgeverschap van het Opdrachtgeversforum in de bouw;
- Nota Scheiding van Belang, 14 sept 2007 RWS (Rijkswaterstaat).

3.3 Algemene beginselen bij Inkoop

a. Algemene beginselen van het aanbestedingsrecht

HHNK neemt bij Overheidsopdrachten en Concessieopdrachten boven de (Europese) drempelwaarden en bij Overheidsopdrachten en Concessieopdrachten onder de (Europese) drempelwaarden met een duidelijk grensoverschrijdend belang de volgende algemene beginselen van het aanbestedingsrecht in acht:

- **Proportionaliteit (evenredigheid):** De gestelde eisen, voorwaarden en criteria aan de inschrijvers, inschrijvingen en contracten zijn evenredig in verhouding tot het voorwerp van de opdracht.
- **Objectiviteit:** De gestelde eisen en criteria om te bepalen of een Inschrijver geschikt is, zijn relevant voor de te verstrekken opdracht.
- **Non-Discriminatie (gelijke behandeling):** Gelijke omstandigheden worden niet verschillend behandeld, tenzij dat verschil objectief gerechtvaardigd is. Verkapte of indirecte discriminatie is verboden. Ook discriminatie op grond van nationaliteit mag niet.
- **Transparantie:** De gevolgde procedure is navolgbaar (en dus controleerbaar). Dit is een logisch uitvloeisel van het beginsel van gelijke behandeling. Normaal zorgvuldige en oplettende Inschrijvers behoren te weten waar ze aan toe zijn.

b. Algemene beginselen van behoorlijk bestuur

HHNK neemt bij zijn inkopen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur in acht, zoals het gelijkheidsbeginsel, het motiveringsbeginsel en het vertrouwensbeginsel.

3.4 Grensoverschrijdend belang

Voorafgaand aan Inkoop vindt een objectieve toets plaats of sprake is van een duidelijk grensoverschrijdend belang. Bij Overheidsopdrachten en Concessieopdrachten met een duidelijk grensoverschrijdend belang past HHNK de algemene beginselen van het aanbestedingsrecht toe. Overheidsopdrachten en Concessieopdrachten met een duidelijk grensoverschrijdend belang zijn Overheidsopdrachten en Concessieopdrachten waarbij buiten Nederland gevestigde Ondernemers interesse hebben of kunnen hebben. Dit kan blijken uit de uitgevoerde marktanalyse.

Of een Overheidsopdracht of een Concessieopdracht een duidelijk grensoverschrijdend belang heeft, zal afhangen van verschillende omstandigheden, zoals de waarde van de opdracht, de aard van de opdracht en de plaats waar de opdracht moet worden uitgevoerd.

Voor Overheidsopdrachten of Concessieopdrachten met een duidelijk grensoverschrijdend belang, zal HHNK een passende mate van openbaarheid in acht nemen. Dit vloeit voort uit het transparantiebeginsel. Een aankondiging van de te verstrekken opdracht zal HHNK op zijn website plaatsen, publiceren op TenderNed en/of in/op andere gebruikelijke media en websites.

3.5 Waardebepaling van een opdracht

Om te kunnen bepalen welke marktbenaderingswijze dient te worden gevolgd, wordt de totale opdrachtwaarde (excl. BTW) vastgesteld conform de gewijzigde Aanbestedingswet 2012 en de Gids Proportionaliteit. HHNK wordt gezien als één opdrachtgever.

Het splitsen van een opdracht is in principe toegestaan, mits de splitsing niet als doel heeft om de opdracht te onttrekken aan de toepassing van de aanbestedingsregels. Diensten of Leveringen die identiek zijn mogen niet gesplitst worden, onderdelen van een opdracht die bij elkaar horen mogen ook niet gesplitst worden. Dit houdt eveneens in dat een opdracht niet in tijd beperkt mag worden om de hoogte van de kostenraming te kunnen beïnvloeden.

Daarnaast geldt het clusterverbod. Het is hierbij niet toegestaan opdrachten onnodig samen te voegen. Eventuele clustering dient in de aanbestedingsstukken deugdelijk te worden gemotiveerd.

3.6 Mandaat en volmacht

Inkoop vindt plaats met inachtneming van de geldende mandaat- en volmachtregeling van HHNK.

3.7 Samenwerken bij aanbestedingen

Als er een samenwerkingspartner is gevonden, is het van belang met deze partner een overeenkomst te sluiten waarin de essentiële voorwaarden voor het samenwerken worden geregeld.

In de aanbestedingsstukken wordt vermeld dat er sprake is van een gezamenlijk optreden waarbij goed dient te worden gelet op het eerder genoemde clusterverbod. Het kan zijn dat het wenselijk is aan te besteden in percelen om te voorkomen dat kleinere Ondernemers opdrachten mislopen door het samenwerken.

3.8 Sociale en andere specifieke diensten

Sociale en andere specifieke diensten betreffen uitsluitend de in Bijlage 14 bij Richtlijn 2014/24 genoemde concrete diensten en kennen een verlicht regime. De procedure hoeft pas te worden toegepast als de opdracht een waarde van € 750.000 (exclusief BTW) of meer heeft. Als deze vereenvoudigde procedure niet wordt toegepast, dan is HHNK verplicht een van de gangbare procedures toe te passen.

3.9 Afwijkingsbevoegdheid

Aan de hand van de inhoudelijke kenmerken van een opdracht, de marktsituatie en/of de specifieke omstandigheden van het geval, kan men vooraf gemotiveerd afwijken van de gestelde inkoopprocedure, voor zover een en ander op basis van de geldende regelgeving mogelijk is. Het toepassen van een andere procedure moet in het kader van rechtmatigheid ter goedkeuring worden voorgelegd aan het dagelijks bestuur/D&H.

Uitzondering geldt voor spoedeisende gevallen in het kader van calamiteiten. Hiervoor kunnen onderhands enkelvoudig opdrachten worden verleend. Onder spoedeisende omstandigheden wordt verstaan: "omstandigheden waarbij door het niet onverwijld verstrekken van een opdracht schade ontstaat".

Boven de drempel van de Europese aanbesteding bestaat, de uitzonderingen in de Europese richtlijnen daargelaten, de verplichting Europees aan te besteden.

Afwijken van de Inkoopvoorwaarden of het van toepassing verklaren van voorwaarden van de wederpartij is alleen mogelijk met toets van cluster Juridische zaken/Grondzaken /Inkoop.

3.10 Toetsing

Om in de praktijk te borgen dat wordt gehandeld in overeenstemming met wet- en regelgeving zijn in het HHNKompas Inkoop procedures opgenomen, inclusief de nodige templates voor de meest voorkomende aanbestedingsprocedures, die een correct verloop van het aanbestedingsproces waarborgen. Dit instrumentarium zal steeds aan ontwikkelingen, zoals jurisprudentie en wetwijzigingen worden aangepast.

Conform het gestelde in paragraaf 7.3 is het afdelingshoofd VHIJG (Vergunningen, Handhaving, Inkoop Juridische Zaken en Grondzaken) proceseigenaar van het proces Inkoop- en aanbesteden. De naleving van de Europese aanbestedingsregels en de uitvoering van het Inkoop- en aanbestedingsbeleid worden getoetst op basis van een gelaagde (vier lagen) controlestructuur. Deze lagen zijn:

1. Interne controle door of onder verantwoordelijkheid van afdeling VHIJG.
2. Verbijzonderde interne controle door afdeling Concerncontrol.
3. Toets door accountant of op basis van bevindingen van afdeling Concerncontrol getrouwheid jaarrekening en rechtmatigheid bedrijfsvoering geborgd zijn.

Daarnaast laat HHNK ieder kwartaal een SpendAnalyse uitvoeren op de inkoopuitgaven die in het afgelopen kwartaal in het financiële systeem zijn geboekt. Deze SpendAnalyse heeft tot doel de organisatie inzicht te bieden in de rechtmatigheid van de inkoopuitgaven ten opzichte van de drempels waarboven de plicht bestaat tot Europees aanbesteden zoals in paragraaf 5.5 opgenomen.

3.11 Geschillenregeling

HHNK heeft er voor gekozen alle geschillen die mochten ontstaan rond aanbestedingen, voor te leggen aan de bevoegde rechter te Noord-Holland. Ditzelfde geldt ook voor geschillen ontstaan tijdens de precontractuele fase. Dit wordt in de aanbestedingsdocumenten opgenomen.

3.12 Klachtenregeling Aanbesteden

HHNK heeft ten behoeve van een snelle en laagdrempelige afhandeling van klachten bij aanbestedingen – en conform de landelijke standaard - een Klachtenregeling vastgesteld. In de aanbestedingsdocumenten wordt duidelijk opgenomen hoe een klacht kan worden ingediend en op welke wijze HHNK de klacht zal behandelen. De klachtenregeling staat ook op de internetsite van HHNK³.

3.13 Aanpassen beleid

Het vaststellen van wijzigingen aan dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid is een bevoegdheid van het algemeen bestuur/CHI.

Het algemeen bestuur/CHI mandateert de Secretaris-directeur (SD) om dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid zelfstandig aan te kunnen passen indien veranderde wet- en regelgeving (inclusief rechtspraak) deze aanpassingen vereisen (zoals bijvoorbeeld aangepaste drempelbedragen). Zonodig overlegt de SD met het dagelijks bestuur/D&H. Het algemeen bestuur/CHI wordt zo spoedig mogelijk geïnformeerd over deze aanpassingen.

De waterschappen streven ernaar het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid uniform te houden.

³ https://www.hhnk.nl/portaal/inkoop-en-aanbesteding_3616/item/klachtenprocedure-bij-aanbesteden_1237.html.

4. Ethische en ideële uitgangspunten

4.1 Integriteit

Het uitvoeren van inkoop- en aanbestedingsprocedures is vanuit integriteitsoogpunt een kwetsbaar proces. Met dit Inkoop- en Aanbestedingsbeleid wordt beoogd om dit proces transparant, objectief en niet-discriminerend te laten verlopen. Dit beleid is daarmee een belangrijk onderdeel van het integriteitsbeleid van HHNK.

a. HHNK stelt bestuurlijke en ambtelijke integriteit voorop.

Van bestuurders en ambtenaren wordt verwacht dat zij te allen tijde integer zijn en zich houden aan de binnen HHNK vastgestelde gedragscode integriteit. Zij dienen zakelijk en objectief te handelen, waardoor bijvoorbeeld belangenverstreming wordt voorkomen. Dit betekent dat men altijd in staat is verantwoording af te leggen over gemaakte keuzes zowel naar interne als externe betrokkenen. Deze transparantie geldt voor alle activiteiten binnen het inkoopproces.

b. Publiek Opdrachtgeverschap

In aanvulling op de eigen gedragscode integriteit onderschrijft HHNK bij Werken de Gedragscode 'Publiek Opdrachtgeverschap' van het Opdrachtgeversforum in de Bouw. Deze code biedt medewerkers kaders voor de uitvoering van hun werkzaamheden in relatie tot opdrachtnemers. Daarnaast geeft de code aan wat opdrachtnemers van ons mogen verwachten en wat wij van de opdrachtnemers verwachten, van de voorbereiding van een project tot en met de afronding en evaluatie ervan.

c. Nota Scheiding van Belang 2007

In het contact met marktpartijen hanteert HHNK de Nota Scheiding van Belang 2007 van Rijkswaterstaat. Daarin zijn richtlijnen en maatregelen vastgelegd om belangenverstreming tegen te gaan bij aanbestedingen, zoals voorkennis en betrokkenheid bij de voorbereiding. In het verlengde daarvan kan HHNK Ondernemers vragen om een belangenbeschermingsplan. Dit plan dient aan te geven hoe een Ondernemer belangenverstreming voorkomt en biedt een goede basis voor vertrouwen, openheid en bewustzijn.

d. HHNK contracteert uitsluitend integere Ondernemers

HHNK verwacht ook dat Ondernemers integer handelen. HHNK wil enkel zaken doen met betrouwbare Ondernemers die zich bijvoorbeeld niet bezighouden met criminele of illegale praktijken. Op het moment dat hier niet aan wordt voldaan, wordt men uitgesloten als (mogelijke) leverancier. Potentiële leveranciers kunnen hierop worden getoetst met inachtneming van de uitsluitingsgronden van de Aanbestedingswet 2012.

Als er reële vermoedens zijn van onregelmatigheden aan de zijde van de inschrijver(s), zoals bijvoorbeeld vooroverleg en/of prijsafspraken tussen inschrijvers, zal de inkoopende afdeling aan de directie een voorstel voorleggen om daarvan melding te doen bij de Autoriteit Consument & Markt (ACM).

4.2 Maatschappelijk Verantwoord Inkopen

HHNK onderschrijft het belang van maatschappelijk verantwoord inkopen. Het volgt de ontwikkelingen en zal adequaat reageren op wet- en regelgeving.

a. Duurzaam inkopen

HHNK heeft een voorbeeldfunctie in het maatschappelijk verkeer. HHNK onderschrijft dan ook het "Klimaatakkoord Unie en Rijk 2010 – 2020" waarin de afspraak is opgenomen dat de waterschappen de ambitie hebben om duurzaam in te kopen, 2015 e.v. 100% (Programma Duurzame Bedrijfsvoering Overheid; DBO). Dit betekent dat voor de relevante productgroepen waarvoor criteriadocumenten zijn opgesteld deze in inkoopprocedures zijn toegepast. (zie PIANOo.nl)⁴.

Duurzaam inkopen is het meenemen van sociale- en milieuaspecten in het inkoopproces zodanig dat dit leidt tot een daadwerkelijke levering van een product, dienst of werk dat voldoet aan de gestelde milieu- én sociale aspecten. Dit komt o.a. tot uitdrukking door het volgende:

- Bij de product- en marktanalyse inventariseert HHNK welke Werken, Leveringen of Diensten op het gebied van duurzaamheid op de markt worden aangeboden; voor Werken vindt dit plaats in een zo vroeg mogelijk stadium van het project of van het ontwerpproces;
- In de aanbestedingsstukken (bijvoorbeeld in de selectie- en gunningcriteria) en in de te sluiten overeenkomst worden duurzaamheidcriteria opgenomen, minimaal de criteria voor de kwalificatie van leveranciers, de minimumeisen en daar waar mogelijk ook de gunningcriteria, voor de productgroepen waarvoor criteria bekend zijn. (zie <https://www.pianoo.nl/themas/maatschappelijk-verantwoord-inkopen-mvi-duurzaam-inkopen/productgroepen>).
- Bij duurzaam inkopen dient sprake te zijn van een realistisch ambitieniveau waarbij het streven naar duurzaamheid in balans is met bedrijfseconomische doelstellingen. Concurrentie dient mogelijk te blijven en er dient geen sprake te zijn van hoge meerkosten. Meerkosten moeten in verhouding staan tot de opdracht. Duurzaam is niet per se duurder.

Door duurzaam in te kopen kan HHNK zijn invloed gebruiken om duurzame ontwikkelingen in ondernemingen te bevorderen.

Social Return

HHNK heeft oog voor de sociaal zwakkeren in de samenleving. Het stimuleert daarom, waar mogelijk en doelmatig, de participatie van arbeidsgehandicapten in het arbeidsproces. Social return wordt als voorwaarde bij Inkopen opgenomen, tenzij gemotiveerd wordt aangegeven waarom dit niet mogelijk of gewenst is ('pas toe of leg uit').

(Internationale) sociale voorwaarden

Werken, Leveringen en/of Diensten die onder niet aanvaardbare arbeidsomstandigheden (zoals kinderarbeid, dwangarbeid, discriminatie van werknemers, niet-betaling van leefbaar loon) tot stand komen of zijn gekomen worden geweerd.

⁴ PIANOo, Expertisecentrum Aanbesteden heeft als taak het inkopen en aanbesteden bij alle overheden te professionaliseren. Met oog voor rechtmatigheid én doelmatigheid. Professionele inkoop draagt bij aan het beleid van de organisatie en biedt 'value for tax payers money'.

Aanpak Duurzaam GWW

HHNK onderschrijft bij het aanbesteden van werken de Aanpak Duurzaam GWW waarbij duurzaamheid onderdeel is van het aanbestedingsproces. De aanpak wordt toegepast voor aanbestedingen op het gebied van grond-, weg en waterbouw (GWW) met een geraamde waarde vanaf € 0,5 miljoen.

b. Plan van aanpak maatschappelijk verantwoord inkopen

De Rijksoverheid heeft het Plan van aanpak maatschappelijk verantwoord inkopen overheden 2015 – 2020 opgesteld (september 2015). Dit plan is tot stand gekomen met bijdragen van Unie van Waterschappen (UvW) namens de waterschappen. In dit plan verschuift de ontwikkelrichting voor MVI /Duurzaam Inkopen van het toepassen van minimumeisen naar het aanmoedigen en /of uitnodigen van leveranciers om zo duurzaam mogelijke producten en diensten te leveren of werken uit te voeren.

Innovatie

HHNK moedigt, daar waar mogelijk, innovatiegericht Inkopen (en aanbesteden) aan. Bij innovatiegericht inkopen wordt gezocht naar een innovatieve oplossing of laat HHNK ruimte aan de Ondernemer om een innovatieve oplossing aan te bieden (Eigen Initiatief). Het kan bijvoorbeeld gaan om een volledig nieuwe innovatieve oplossing maar ook om de verdere ontwikkeling van de eigenschappen van een bestaand 'product'. HHNK heeft hiervoor een proces ingericht welke is beschreven in de Handleiding Eigen Initiatief⁵.

⁵ Hier een hyperlink naar het document zodra deze op de internetsite is geplaatst.

5. Economische uitgangspunten

5.1 Product- en/of Marktanalyse

Inkoop vindt plaats op basis van een voorafgaande product- en marktanalyse, tenzij dit gelet op de waarde of de aard van de opdracht niet wordt gerechtvaardigd.

HHNK acht het van belang om de markt te kennen door, indien mogelijk, een product en/of marktanalyse uit te voeren. Een productanalyse leidt tot inzicht in de aard van het 'product' en de relevante markt(vorm). Een marktanalyse leidt tot inzicht in de relevante markt(vorm), de Ondernemers die in deze markt opereren en hoe de markt- en mogelijke machtsverhoudingen zijn (bijvoorbeeld: kopers- of verkopersmarkt). Een marktconsultatie met Ondernemers kan onderdeel uitmaken van de marktanalyse.

5.2 Onafhankelijkheid en keuze voor de ondernemersrelatie

a. HHNK acht een te grote afhankelijkheid van Ondernemers niet wenselijk

HHNK streeft naar onafhankelijkheid ten opzichte van Ondernemers (Contractanten) zowel tijdens als na de contractperiode. HHNK behoort in beginsel vrij te zijn in het maken van keuzes bij zijn Inkoop (waaronder de keuze van Ondernemer(s) en Contractant(en)) maar met inachtneming van de (Europese) wet- en regelgeving.

b. HHNK kiest voor de meest aangewezen ondernemersrelatie

Gedurende de contractperiode kan bij de Contractant afhankelijkheid ontstaan van HHNK door bijvoorbeeld de te behalen doelstellingen, resultaten, productontwikkelingen (innovatie) of het creëren van prikkels. HHNK kiest in dat geval voor de meest aangewezen ondernemersrelatie. De mate van (on)afhankelijkheid in een ondernemersrelatie wordt onder andere bepaald door de financiële waarde van de opdracht, switchkosten, mate van concurrentie in de sector (concentratiegraad) en beschikbaarheid van alternatieve Ondernemers.

5.3 Lokale economie en MKB

a. HHNK heeft oog voor de lokale economie zijnde de ondernemers binnen het beheersgebied van HHNK, zonder dat dit tot enigerlei vorm van discriminatie van Ondernemers leidt

In gevallen waar een enkelvoudig onderhandse Offerteaanvraag en/of een meervoudig onderhandse Offerteaanvraag volgens de geldende wet- en regelgeving is toegestaan, kan rekening worden gehouden met de lokale economie en lokale Ondernemers. Discriminatie wordt daarbij voorkomen en HHNK laat geen onnodige regionale, nationale, Europese of mondiale kansen liggen. 'Local sourcing' kan bijdragen aan de doelmatigheid van de Inkoop.

b. HHNK heeft oog voor het midden- en kleinbedrijf (MKB)

Uitgangspunt is dat alle Ondernemers gelijke kansen behoren te krijgen. HHNK houdt echter bij zijn inkopen de mogelijkheden voor het midden- en kleinbedrijf in het oog. Dit kan HHNK doen door gebruik te maken van percelen in aanbestedingen, het toestaan van het aangaan van combinaties en onderaanneming, het verminderen van de lasten en het voorkomen van het hanteren van onnodig zware selectie- en gunningscriteria.

5.4 Samenwerken

De directie van HHNK heeft de wens dat, indien mogelijk, er bij aanbestedingen naar samenwerkingsmogelijkheden met andere aanbestedende diensten, waterschappen en/of overheden (Rijk, provincie, gemeente), wordt gekeken. Met nadruk wordt de samenwerking gezocht met PWN, het drinkwaterbedrijf en de beheerder van duinen in Noord-Holland. Deze samenwerkingsverbanden met betrekking tot de inkoop samenwerking kunnen structureel zijn of incidenteel maar hebben allen ten doel om door middel van samenwerking zowel financiële- als kwaliteitsvoordelen voor alle waterschappen te realiseren. Dit alles voor zover een en ander op basis van de geldende regelgeving mogelijk is. Zie ook paragraaf 3.7.

5.5 Eerlijke mededinging en commerciële belangen

HHNK bevordert eerlijke mededinging. De betrokken Ondernemers dienen een eerlijke kans te krijgen bij het gunnen van een/de opdracht. Door proportioneel, objectief, non-discriminerend en transparant te handelen, bevordert HHNK een eerlijke mededinging. Dit zal bijdragen aan het in stand houden van een gezonde marktwerking (ook op de lange termijn). HHNK wenst geen Ondernemers te betrekken die de mededinging vervalsen.

6. Inkoopprocedure

6.1 Bepalen van de inkoopprocedure

Bij het bepalen van de inkoopprocedure hanteert HHNK de volgende methode:

HHNK zal, met inachtneming van de Gids Proportionaliteit, bij de onderstaande bedragen de volgende procedures hanteren, tenzij blijkt dat dit niet aansluit bij:

- Complexiteit van de opdracht;
- Gewenst eindresultaat;
- Aantal potentiële inschrijvers;
- Transactiekosten voor de aanbestedende dienst en de inschrijvers;
- Omvang van de opdracht;
- het type Inkoop en het karakter van de markt waarin de ondernemers opereren.

HHNK kan ook gemotiveerd kiezen voor een lichtere procedure maar dit zal met een afwijking (zie paragraaf 3.9) binnen HHNK dienen te worden geregeld, behalve als er gekozen wordt voor een zwaardere procedure (motiveren in aanbestedingsstukken).

Schema drempelbedragen⁶ van inkoopprocedures

(Bedragen zijn exclusief BTW)	Werken	Leveringen	Diensten ⁷
Enkelvoudig	< € 150.000	< € 50.000	< € 50.000
Meervoudig	> € 150.000 < € 1.500.000	> € 50.000 < EU-drempel	> € 50.000 < EU-drempel
Nationaal	> € 1500.000 < EU-drempel		
Europees	> EU-drempel	> EU-drempel	> EU-drempel

Enkelvoudig onderhandse Offerteaanvraag

HHNK vraagt minimaal aan één ondernemer een Offerte.

Meervoudig onderhandse Offerteaanvraag

HHNK vraagt ten minste aan drie ondernemers en ten hoogste aan vijf ondernemers⁸ een offerte en is in staat de keuze van de uitgenodigde ondernemers te motiveren, indien daartoe een verzoek komt. Het ARW 2016 is van toepassing (hoofdstuk 7), ook bij niet-werken gerelateerde opdrachten.

Nationale aanbesteden

Onder de (Europese) drempelbedragen zal HHNK conform het schema drempelbedragen van inkoopprocedures nationaal aanbesteden. Het ARW 2016 is van toepassing, ook bij niet-werken gerelateerde opdrachten.

⁶ De Europese Commissie stelt iedere twee jaar nieuwe drempelbedragen vast, voor 2016-2017 zijn deze bedragen: € 209.000 voor Leveringen en Diensten, € 5.225.000 voor Werken.

⁷ Bij Sociale en overige Specifieke diensten hanteert HHNK de enkelvoudige procedure tot aan de EU-drempel en de meervoudig onderhandse procedure bij opdrachten tussen de EU-drempel en € 750.000.

⁸ Deze aantallen komen uit de Gids Proportionaliteit.

Europees aanbesteden

Boven de Europese drempelbedragen zal HHNK in beginsel Europees aanbesteden, tenzij dit in een bepaald geval niet nodig is op grond van de geldende wet- en regelgeving. Het ARW 2016 is van toepassing ook bij niet-werken gerelateerde opdrachten.

6.1.1 Shortlistmethode

HHNK kan bij enkelvoudige en meervoudig onderhandse aanbestedingen de zogenaamde shortlist-procedure hanteren. Shortlisten zijn lijsten waarop ondernemers, leveranciers en dienstverleners staan die in aanmerking komen voor meervoudige en enkelvoudige onderhandse aanbestedingen van HHNK. HHNK heeft vooraf beoordeeld of deze ondernemers voldoen aan de geschiktheidseisen (kwaliteit en vaardigheden bij de uitvoering) en is bevoegd om bij een concrete aanbesteding een keuze te maken uit deze shortlist. Zo wordt transparant gehandeld. Doordat niet bij iedere inschrijving alle bewijsmiddelen betreffende geschiktheid te hoeven worden overlegd, worden op deze wijze de administratieve lasten teruggedrongen voor ondernemers en HHNK.

6.1.2 Vergoeding inschrijvingskosten

HHNK hanteert het beleid om geen vergoeding van inschrijvingskosten toe te kennen, tenzij die noodzakelijk zijn om te komen tot een goed aanbestedingsresultaat. In dat geval zal een tegemoetkoming aan de inschrijvingskosten worden opgenomen in de aanbestedingsdocumenten.

6.1.3 Eigen Initiatief

Een Eigen Initiatief met een geraamde opdrachtwaarde onder de Europese drempelbedragen kan door HHNK rechtstreeks aan de indiener worden gegund, zonder dat hiervoor een (meervoudig) onderhandse of nationale procedure hoeft te worden gevolgd.

6.2 Aanbestedingsreglementen

Voor de aanbesteding van Werken of Diensten en Leveringen, die gerelateerd zijn aan Werken, wordt verplicht het Aanbestedingsreglement voor Werken 2016 (ARW 2016) gehanteerd. Hiervan kan alleen gemotiveerd worden afgeweken.

HHNK past het ARW 2016 ook toe op alle niet-werken gerelateerde leveringen en diensten, vanaf het niveau voor de meervoudig onderhandse inkoopprocedures.

6.3 Raming en financiële budget

Inkoop vindt plaats op basis van een deugdelijke en objectieve voorafgaande schriftelijke raming van de overheidsopdracht of raamovereenkomst. De raming is ook van belang om de financiële haalbaarheid van de opdracht te bepalen. HHNK wil niet het risico lopen dat verplichtingen niet kunnen worden nagekomen.

6.4 Dossiervorming

Tijdens het verloop van een inkooptraject (waarbinnen een aanbestedingstraject) wordt een veelheid aan documenten geproduceerd, zowel intern als extern, die voor het vormen van het

dossier van belang zijn. Het is belangrijk dat dossiers van aanbestedingen en inkooptrajecten centraal te raadplegen zijn o.a. vanwege:
voldoen aan de archiefwet;

- verantwoording achteraf, maar ook tijdens de uitvoering om aan te kunnen tonen bij controle;
- (door bijvoorbeeld controller of accountant) dat alles rechtmatig is verlopen;
- (verdere) contractmanagement.

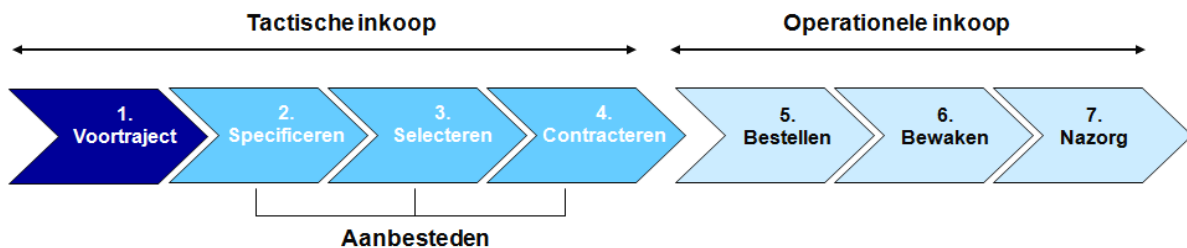
Daartoe wordt een centraal inkoopdossier aangelegd. Dit wordt gedaan in Corsa. De opdrachtgever is de verantwoordelijke voor het dossier (samenstelling en volledigheid).

7. Organisatorische uitgangspunten

7.1 Inkoopproces

Het inkoopproces bestaat uit verschillende fasen, startend vanaf het voortraject. Schematisch weergegeven:

Stap	Fase Inkoopproces	Toelichting
1.	Voortraject	<ul style="list-style-type: none">- Bepalen van inkoopbehoefte;- Bepalen van het aanbod (bijv. via bedrijfskolom-, product- en marktanalyse;- Raming en bepalen van het financiële budget;- Keuze inkoopprocedure of aanbestedingsprocedure.
2.	Specificeren	<ul style="list-style-type: none">- Opstellen van eisen en wensen;- Omschrijven van de opdracht;- Opstellen Offerteaanvraag.
3.	Selecteren	<ul style="list-style-type: none">- Eventuele voorselectie leveranciers;- Bekendmaking opdracht via verzenden van de Offerteaanvraag, de website of TenderNed;- Offertes evalueren;- Nader onderhandelen (indien mogelijk op grond van aanbestedingsregelgeving);- Gunning aan winnende Inschrijver.
4.	Contracteren	<ul style="list-style-type: none">- Informeren afgewezen leveranciers;- Teken (raam) overeenkomst met winnende Inschrijver (Contractant);- Registreren getekende overeenkomst.
5.	Bestellen	<ul style="list-style-type: none">- Uitvoeren van de opdracht;- Eventueel met het doen van bestellingen.
6.	Bewaken	<ul style="list-style-type: none">- Bewaken termijnen;- Controleren nakoming afgesproken prestaties;- Tijdige betaling facturen.

- 7. Nazorg**
- Beheren van de overeenkomst, bijvoorbeeld prijsindexeringen, looptijd;
 - Evalueren overeenkomst met Contractant.

7.2 Inkoop in de organisatie

De inkoopfunctie bij HHNK is georganiseerd volgens het gecoördineerde model.

Deze werkwijze is vastgelegd in het HHNKompas Inkoop met daarin opgenomen eenduidige procedures, richtlijnen en hulpmiddelen voor het inkopen van Werken, Leveringen en Diensten.

7.3 Verantwoordelijken

Binnen HHNK is de Directie verantwoordelijk voor een juiste invulling van de inkooporganisatie binnen HHNK. Inkoop wordt concreet uitgevoerd door het ambtelijk apparaat. Clusterhoofd JZ/GZ/INK is verantwoordelijk voor het doen van voorstellen via het MT Bedrijfsvoering aan de Directie ten aanzien van verbetering van de inkooporganisatie, processen, procedures en beleid. Wijzigingen ten aanzien van beleid worden in eerste instantie voorgelegd aan de portefeuillehouder. Vervolgens worden voorstellen ter goedkeuring behandeld in het dagelijks bestuur.

Gecoördineerd inkoopmodel

HHNK kent een gecoördineerd inkoopmodel. Dit betekent dat iedere afdeling zelf integraal verantwoordelijk is voor het inkoopproces en voor de uitvoering van het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid van HHNK. Binnen afdelingen is het afdelingshoofd eindverantwoordelijk. De budgethouder is binnen zijn of haar mandaat eindverantwoordelijk. Het team met inkoopadviseurs ondersteunt de organisatie bij het rechtmatig en efficiënt invulling geven aan de inkoopbehoefte.

Bevoegdheden

De bevoegdheden die behoren bij het uitvoeren van inkooptaken zijn vastgelegd in het Directiebesluit mandatering per 1 januari 2013 (12.51864). Het Statuut budgetbeheer HHNK 2012 (11.39047) regelt de bestuurlijk overdracht van bevoegdheden en verantwoordelijkheden op het gebied van budgetbeheer. Basis voor het budgetbeheer is de door het bestuur vastgestelde begroting. De kaders voor het budgetbeheer in de ambtelijke organisatie zijn verwoord in de Instructie budgetbevoegdheden- en verantwoordelijkheden HHNK 2013 (13.5976). In aansluiting hierop is in een directiebesluit de bevoegdheid om verplichtingen aan te gaan afhankelijk gesteld van de functie van de medewerker en is dit afhankelijk van een drempelbedrag. Uiteraard gelden, vanuit het oogpunt van budgetbeheer, deze bevoegdheden wel binnen het budget waarvoor men werkzaam is.

Proceseigenaar Inkoop- en Aanbesteden

Afdelingshoofd VHIJG is proceseigenaar van het proces Inkoop- en Aanbesteden. In opdracht van de proceseigenaar vinden jaarlijks controles plaats op de rechtmatigheid van het inkoopproces. Deze controles worden door de afdeling Concerncontrol gemonitord en richting de accountant gecommuniceerd.

7.4 Contractbeheer

In het kader van risicobeheersing en beheer van uitstaande verplichtingen is het van belang dat er registratie, beheer en evaluatie van contracten plaatsvindt. Binnen HHNK wordt contractbeheer ondersteund door een systeem Inkoop tot Betalen dat registratie, beheer en evaluatie mogelijk maakt.

7.5 Leveranciersmanagement en Past Performance

Leveranciersmanagement leidt tot het vaststellen, structureren, inrichten, onderhouden en monitoren van het juiste type leveranciersrelatie. Het continue proces van identificeren en ontwikkelen van relaties op het juiste niveau met leveranciers speelt een belangrijke rol bij de realisatie van de inkoopvoordelen, dat een professioneel inkoopproces met zicht meebrengt. Optimaal wordt dit proces gestuurd vanuit de inkooppakketstrategie. Bij het opstellen van een inkooppakketstrategie houdt HHNK minimaal rekening met wet- en regelgeving en de uitgangspunten zoals geformuleerd in hoofdstuk 5.

HHNK past in de GWW-sector de methode van Past Performance⁹ toe, hiermee worden de prestaties van aannemers gemeten in de uitvoering van opdrachten, met de nadruk op de houding en het gedrag. Doel van Past Performance is het verbeteren en verder professionaliseren van de samenwerking tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. De voordelen van het toepassen van Past performance in het leveranciersmanagement zijn:

- Bijdragen aan een betere relatie tussen opdrachtgever (OG) en opdrachtnemer (ON);
- Verminderen van faalkosten;
- Voorkomen van miscommunicatie tussen OG en ON over zowel het project als de samenwerking;
- Versterken van een klantgerichte opstelling door ON;
- Inrichten van een proces van ranking van opdrachtnemers om een overzicht van goed presterende opdrachtnemers te krijgen;
- Gebruiken van de ranking bij het bepalen welke marktpartijen worden uitgenodigd voor (meervoudig) onderhandse aanbestedingen.

⁹ Dit instrument is een aantal jaren geleden ontwikkeld door een aantal gemeenten in Noord-Holland en wordt nu verder beheerd en ontwikkeld door CROW (zie: <http://past-performance.crow.nl>).